

कुलज त्रि० कुजे सत्कुले जायते जन-ड । १सत्कुलोद्भवे ।

२कुलपालिकायां स्त्री टाप् शब्दरत्ना०

कुलज्ञ पु० कुं पृथिवीं रञ्जयति रञ्ज-णिच् अण् रस्य लः ।

कुलज्ञनष्टे राजनि० नन्द्रा० ष्यु । कुलज्ञनोऽप्यत्र "कुल-

ज्ञनः कटुस्तिक्तः उष्यश्च दीपनस्तथा । भूतदोषविनाशी

च" राजनि० तद्गुणा उक्ताः

कुलटा स्त्री० कलात् कुलान्तरं व्यभिचारार्थमटति अट-अच्

शक० । व्यभिचारिण्यां स्त्रियाम् । या तु भिन्नार्थं कुल-

मटति सा कुलाटा इति तत्र न शक० । इति भेदः

कुलटी स्त्री कुत्सितं रच्यते रट-भाषणे षजर्थे क गौरा०

लीप् रस्य लः । मनःशिलायां रत्नमा०

कुलतन्तु पु० कुलस्य तन्त्रुरिव । कुलावलम्बने "मया च सत्य-

वत्या च कृष्णेन च महात्मना । समवस्थापितं भूयो-

युस्माञ्च कुलतन्तुषु" भा० व्या० ११० अ०

कुलतिथि स्त्री द्वितीयाषष्ठीदशमीभिन्नासु समतिथिषु

चतुर्थ्याष्टमीद्वादशोचत्तर्हशीषु यथोक्तं तन्त्रसा० "द्वितीया

दशमी षष्ठी कुलाकुलसुदा हृतम् । विषमाश्चाकुलाः सर्वाः

शेषाश्च तिथयः कलाः"

कुलत्य पु० कुलं भूलग्नं सत् तिष्ठति स्था-क प्र० ॥ १ कलाय-

भेदे (कुलत्यकलाद्) २वनकुलत्ये स्त्री टाप् रत्नमा० ।

तत्पथ्यायादि भावप्र० उक्तं

"कुलत्यिका कुलत्यश्च कथ्यन्ते तद्गुणा अथ । कुलत्यः

कटकः पाके कषायः रक्तपित्तकृत् । लघुर्विदाही धीर्योऽप्युः

श्वासकासकफानिलान् । हृन्नि हिक्काश्मरीशुक्रदाहान-

नाहान् सपीनसान् । खेदसंघाहको मेदोज्वरकृमि

हरः परः ।" भावप्र० कुलत्यिकेति निर्देशात् स्त्रीत्व-

मपि सा च उपचारात् शतद्वयाञ्जने षवनकुलत्यायां च

स्त्री राजनि० "कुलाली लोचनहिता चक्षुष्या कुम्भ-

कारिका लुलत्यिकेति" राजनि० वनकुलत्यापथ्ये

उक्तेः । स्वार्थे क । तत्रैवार्थे राजनि० कुलत्ये भावप्र०

संज्ञायां कन् ; कुलत्याञ्जनाकारप्रस्तरभेदे अमरः ।

कुलत्याञ्जन न० कुलत्यया कृतमञ्जनम् । अञ्जनभेदे "प्रला-

पहारि चक्षुष्यं कषायं कटुकं हिमम् । विषविष्फोटक-

शङ्कनां नाशकं ब्रणदोषहृत्" राजनि० तद्गुणा उक्ताः

कुलदीप पु० कुले कुलाचारे विहितो दीपः तन्त्रसारोक्ते

कुलाचाराङ्गे १ दीपभेदे "अर्केन्दुसितवाटप्रालतल

निर्मितवर्तिकम् । प्रदीपं तत्र संस्थाप्य अस्त्रैस्तत्र

प्रपूजयेत् । हते तस्मिन् कुलदीपे विघ्नश्च परिभूयते ।

तदधस्तास्त्रमन्त्रेण निखनेत् कुलदीपकम्" कुलं दीप-

यति अण् उप० सं० । २ कुलप्रकाशके कुलश्रेष्ठे त्रि०

कुलदेवता स्त्री० कुले पूज्या देवता । १ कुलक्रमेणोपास्य

देवतायाम् गौर्यादिषु षोडशसु मातृषु मध्ये २ मातृभेदे

च । ताश्च षट्शपरिशिष्टे उक्तायथा "गौरी पद्मा शची

शेषा सावित्री विजया जया । देवसेना स्वधा स्वाहा

मातरो लोकमातरः । शान्तिः पुष्टिर्घृतिस्तुष्टिरात्मदेवतया

सह । आदौ विनायकः पूज्यो अन्ये च कुलदेवता"

कुलदेवी स्त्री कुलैः कुलाचारैरुपास्या देवी । १ तन्त्रोक्ते

देवीभेदे कुलदेवताश्च तन्त्ररा० उक्तायथा

"तिपुरा तिपुरेशी च सुन्दरी पुरसुन्दरी । श्रीमालिनी

च सिद्धात्मा महातिपुरसुन्दरी । प्रकटास्या तथा गुप्ता

तथा गुप्ततरा परा । सम्प्रदायाकुला कोला रहस्याति-

रहस्यागा । परस्पररहस्या च तथा कामेश्वरी शुभा ।

भगमाली नित्यलिङ्गा भैरवी वज्रसुन्दरी । महाविद्येश्वरी

दूती त्वरिता कुलसुन्दरी । नित्या नीलपताका च वि-

जया सर्वमङ्गला । ज्वालांशुमालिनी चित्वा वशिनी

शुभगाकुला । पूर्वाख्या च तथा वत्सा कामेशी सो-

हिनी तथा । विमला वरुणा देवी जयिनी कूलभैरवी ।

सर्वेश्वरी तथा कौली वागिणी सर्वकामिनी । सिद्धेश्वरी

तथा चोपा दुर्गा महिषमर्दिनी । स्वभावती शूलिनी

च मातङ्गी सुरसुन्दरी । महाकाली महोपाच चित्त-

रूपा महोदरी । प्राणविद्या तथैकाक्षी चैकपादा महा-

ङ्गुशा । वामा शिवा तथा ज्येष्ठा सुररूपा चारुहासि-

नी । त्रिखण्डा त्रिशिरा गौरी विन्ध्याचलनिवासिनी ।

लोभिणी मोदिनी भद्रा ललिता वज्ररूपिका । सर्व-

सम्भृत्करी तारा भवानी विश्वहारिणी । कुलेश्वरी म-

हाविद्या कथिता तत्र भैरव ।" । कुलैः कुलजैरुपास्या

देवी २ वंशपरम्परया उपास्ये देवीभेदे च

कुलद्रुम पु० "श्लेष्मान्तकः करञ्जश्च विल्वान्शत्यकदम्बकाः ।

निम्बो वटोऽम्बरौ च धात्री चिञ्जा दश सृताः" इत्यु-

क्तेषु श्लेष्मान्तकादिषु दशसु [वंशरक्षके पुत्रे त्रिका०

कुलधारक पु० कुलं धारयति स्थिरीकरोति घृ-णिच्-एवुल्

कुलधुर्यं त्रि० कुलेषु धुर्यः अप्रप्रः । कुलश्रेष्ठे

कुलनन्दन न० "वारुणाद्रार्भिजिन्तूलं कुलाकुलसुदाहृतम् ।

कुलानि समधिष्णानि शेषाणि चाकुलानि वै" तन्त्रसा०

उक्तेषु साभिजित्काष्ठाविंशतिबन्धमध्ये आर्द्राभिन्न-

समसंख्यकेषु नक्षत्रेषु तत्फलसूक्तं तत्रैव "तिथिवारे च